

15 januari 2023

VERLANGEN NAAR GOD

Psalm 84

De dichter van psalm 84 zingt: 'Mijn ziel verlangt, ja, bezwijkt zelfs van verlangen naar de voorhoven van de HEERE.' De dichter wordt verteerd door verlangen om in Gods huis te zijn. Daar wil ik in de preek eens naar gaan kijken, wat dat nu precies is. Want het zou wel mooi zijn, als wij dat allemaal zo zouden ervaren, toch?

Psalm 84 wordt nog wel eens in verband gebracht met het werk van een koster. De dichter zingt namelijk (vers 11): ik verkoos liever te staan op de drempel van het huis van mijn God dan lang te wonen in de tenten van de goddeloosheid. Nu, vooraf aan de dienst heeft de koster weer letterlijk op de drempel van dit huis van God gestaan om de klok te luiden. Als een 'dorpelwachter', zoals de oude berijming van deze psalm het noemt. Maar het gaat hier in de psalm niet letterlijk over een koster, nee, wij weten eigenlijk niet wie de dichter is. Misschien is het wel de koning van Israël geweest, want middenin de psalm horen wij opeens de dichter tot God bidden of God wil omzien naar de gezalfde, naar de koning (vers 10). In ieder geval is de dichter een *pelgrim*, iemand die regelmatig de reis maakt naar Jeruzalem om daar bij de tempel dicht bij God te zijn. Het was voor de joden, in ieder geval voor de mannen, een verplichting om drie keer per jaar op reis te gaan naar Jeruzalem om daar de joodse feesten te vieren. Nu, deze pelgrim heeft niet zo'n moeite met de verplichting, als ik zijn psalm lees. 'Een verplichting? Nee: een geschenk! Er is niets mooiers dan dat!' 'Om bij U te zijn, is de hoogste plaats', zo zou deze pelgrim vol overtuiging hebben meegezongen met Opwekking 462. De pelgrim is gewoon jaloers op de vogels die zingend en nestelend in het tempelcomplex aanwezig zijn. Jaren geleden was ik zelf bij de Klaagmuur in Jeruzalem en toen zag ik ook een paar vogeltjes rond de Klaagmuur fladderen en daarop gaan zitten. Zoiets zou die dichter ook gezien hebben, volgens mij. Dat eenvoudige musje mocht zomaar in- en uitvliegen bij de tempel. Fluiten en fladderen, zoveel hij wilde. Wat een vrijheid en een vreugde om zo dicht bij God te zijn... Was ik maar zo'n musje, zo denkt de dichter, vol verlangen naar de tempel.

Nou, dat is het eerste wat ik vanuit deze psalm met u en jou wil delen: *geloven is verlangen*. En geloven heeft daarom niets te maken met moeten. Ja, er zijn dingen die heilzaam zijn, die nodig zijn, die je nodig hebt voor je geloof en daarom doen wij die dingen en daarom

proberen wij ook onze kinderen dat te laten doen..., maar geloven heeft niets te maken met moeten..., maar met *verlangen*. De dichter is een en al verlangen. En ook andere psalmdichters laten precies hetzelfde zien: verlangen. Psalm 63: 'Mijn God, Gij zijt mijn toeverlaat, naar U, Heer, strekt mijn verlangen. Mijn hart wil niets dan U ontvangen, die leven zijt en leven laat. O Heer, mijn ziel en zinnen smachten en dorsten naar U in een land, waarop de zon verzengend brandt, schenk Gij mijn leven nieuwe krachten!' En Psalm 42: 't Hijgend hert der jacht ontkomen schreeuwt niet sterker naar het genot van frisse waterstromen, dan mijn ziel verlangt naar God!'

Maar hoe zit dat dan? Niets moet? Maar je moet toch naar de kerk? En het wordt toch van je verwacht dat je meebidt? En je krijgt als tiener nog een por in je zij van je ouders dat je mee moet zingen? Nou, *verlangen en deze dingen doen – genieten en God-dienen – zijn twee zijden van dezelfde medaille*. De dichter ging niet naar de tempel om God te eren en te offeren – even een paar dagen verplicht op pad – en daarna kan hij weer zijn

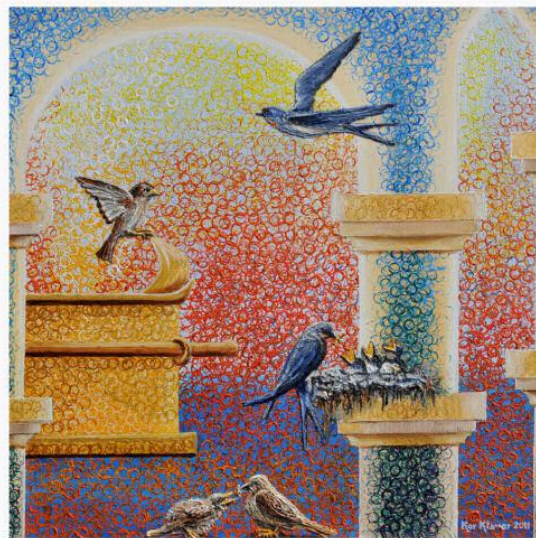
eigen leven invullen en denken aan genieten. Nee: die weg richting de tempel en in de tempel dicht bij God te zijn, *dat* was het genieten. God eren en genieten, dat was geen tegenstelling waarbij je een juiste balans moet zien te vinden voor jezelf, nee, het is een en hetzelfde.

Hoe kan je je dat voorstellen, als je daar niet gelijk een voorstelling bij hebt, maar als jij dat 'God-dienen' en 'genieten' toch echt soms als twee verschillende dingen ervaart?

Nu, je kunt het vergelijken met iemand die zo vol van iets is, dat hij er over blijft praten, vertellen en graag wil dat

anderen er ook van gaan genieten in het kader van 'gedeelde vreugde is dubbele vreugde'. Ik had dat zelf een keertje, heel wat jaren geleden. Toen ik – zeg maar – nog jong en onbezonnen was, had ik een auto gekocht met allemaal technische snuffjes. Ik was er zo verguld van dat Lizette als rijder steeds moest aanhoren wat voor specs deze auto allemaal had. Totdat zij mij dringend doch vriendelijk (deze volgorde) verzocht om het even over iets anders te hebben. Ik kon niet stoppen, want ik was er zo blij mee. Nou, dat stadium heb ik inmiddels achter mij gelaten – ik ben volwassen geworden 😊 - maar zoiets moet de dichter volgens mij hebben ervaren: hij gaat naar de tempel om God te loven. Niet omdat het moet. Maar omdat hij het zo graag wil uiten, wil delen, wil uitzingen Wie God voor hem is. De dichter zegt het ook: 'welzalig (gelukkig, bevoorrecht!) zijn zij die in Uw huis wonen, *zij* loven U voortdurend!' (De dichter zou jaloers zijn op een jarenlang kosterschap: hier zo vaak mogen komen, zo vaak mogen zingen, mogen delen Wie God is!)

Nou of je graag naar de kerk komt of niet, of dat sommigen net zo lief thuis meeluisteren, dat laat ik even staan, want wij moeten niet gelijk de kerk vergelijken met de tempel van vroeger... maar waar het mij om gaat

Acryl op doek – Kor Klaver

is: geloven is verlangen. Het is geen moeten, allemaal dingen moeten voor God. Nee, het is: je diepste geluk vinden. Je vreugde. En dat steeds weer moeten uiten, delen, uitdelen. In de kerk, tijdens een gospelconcert, op een Bijbelstudie-avond, gewoon dat momentje bij je thuis, op je eigen kamer misschien. Wij zingen het weer uit met elkaar, wat wij al tig keer hebben gezongen met elkaar: 'Geloofd zij God met diepst ontzag!' Omdat wij er zo vol van zijn, zingen wij ons helemaal leeg voor God, los van of de melodie ons aanstaat of niet. En omdat wij er zo blij mee zijn, willen wij elke Kerst dezelfde geschiedenis uit Lukas 2 weer een keer horen. En wij vieren weer Avondmaal binnenkort, wat sommigen van ons al vijftig keer hebben gevierd. Omdat je er gewoon niet over uit kunt! Omdat God zo goed, zo bijzonder, zo ontzagwekkend, zo geweldig is! Dat *moet* er gewoon uit. Dat *moet* je gewoon delen. *Zo'n moeten* is het. *Het is een moeten, omdat je verlangen te sterk is om het te laten.*

Geloven heeft dus niet te maken met moeten en met vervelende verplichtingen. Iemand wees in dit verband ook op de opdrachten die in brieven in de Bijbel worden genoemd. Paulus heeft het over een blijmoedige geveer en niet iemand die met tegenzin zijn acceptgiro voor de Kerkbalans invult. En we worden in Romeinen 12 opgeroepen om *met blijmoedigheid* ons over anderen te ontfermen en niet uit morele verplichting toch iets aan diaconie te doen. En *met vreugde* moet men als ambtsdragers opzicht houden over de kudde en niet al zuchtend, zo staat er in de Hebreeënbrief. Want: geloven is een verlangen. Je hoeft dus niet. Maar ik zou het je zo gunnen om echte vreugde, echte liefde, echte rust te vinden in God en in de dienst aan Hem. Want als je echt beseft Wie God is en Wie Hij voor je wilt zijn, dan is je verlangen niet meer te stoppen. Zo ging die Psalmddichter op weg naar Jeruzalem, die reis vol met gevaren en ploeteren, maar bovenal een reis vol van verlangen..., want er is niets mooiers dan God te dienen en bij God te mogen zijn.

Maar... als je dat verlangen nou niet voelt? Hoe moet je daar nu naar kijken? En wat moet je daar dan mee doen? Dan maar een keertje overslaan of niet, want ja, 'de kerk moet geen vervelende verplichting worden'? Of niet elke dag de Bijbel lezen, want - zoals ik laatst een betrokken gemeentelid ergens hoorde zeggen: 'dat Bijbel lezen, dat is gewoon niets voor mij.' Nou, laten wij even op een hoger niveau kijken naar dat al-dan-niet verlangen van ons:

Ik vind het niet vreemd hoor dat jij of u niet elke dag vol verlangen naar God bent..., want dat verlangen naar God heeft het tegenwoordig niet zo gemakkelijk op de markt van verlangens. Want er is een overvolle markt ontstaan en daardoor hevige concurrentie op de markt van onze verlangens. Er zijn ook *zoveel* andere verlangens die strijden om je hart en je aandacht. En die andere verlangens zijn niet gelijk allemaal verkeerd hoor! Een mens is gewoon geschapen met verlangens. Verlangens naar eten en drinken, verlangen naar contact en vriendschap, seksuele verlangens, verlangens om jezelf te kunnen uiten, om iets te presteren, noem maar op, dat hoort bij je mens-zijn. Augustinus noemde 1500 jaar geleden de mens al 'een verlangend wezen'. Maar de markt van verlangens is anno nu zo overvol geraakt. Totale gekte geworden. Er zijn zoveel

prikkels, zoveel wat op je afkomt en wat ons wordt aangeboden... en vaak met een doordachte marketingstrategie: 'je kunt niet zonder dit of dat', 'iedereen heeft dit of doet dit', 'jij hebt toch ook recht op?', 'dit of dat kan maakt je gelukkig' Heel onze beleving is zo gefocust op het vervullen van onze verlangens. En of je nu puber bent, of een rustig geworden oudere, iedereen is hierdoor beïnvloed.

En... door deze overvolle markt van verlangens – al die prikkels die op ons afkomen – zijn onze verlangens en behoeften ook steeds meer uitgesleten geraakt. Steeds slechter van kwaliteit, zeg maar. Talloze uren in de week gaan verloren aan filmpjes kijken, aan gamen, aan communicatie die weinig inhoudt, aan hobby's die veel tijd kosten maar niet bepaald de wereld veranderen, of enorm veel uren op je werk draaien. En omdat wij ook wel op een of andere manier aanvoelen dat dit best wel leeg is, moet het steeds meer, of steeds weer... en soms ook steeds extremer. Televisie, games, het aantal vakanties, sporten, relaties, je cv, het moet steeds extremer, meer, alles moet of alles moet kunnen... Het is als fastfood: het geeft je direct een goed gevoel, het is snel en gemakkelijk, maar het is ook zo weer weg en daarom de volgende keer maar een double quarterpounder in plaats van de single.

Nu, tussen al die verlangens en behoeften en ook alle mogelijkheden en alles wat je wordt aangeboden, alles was je hart en hoofd binnenkomt, 'ligt ook nog ergens dat verlangen naar God'..., wat misschien weer even naar boven komt als je ziek bent, of als iemand is gestorven, of als je uitgeput van al je drukten tot stilstand bent gekomen, zoals onlangs het geval was bij rapper Typhoon. Dan voel je dat verlangen naar God weer. Maar het kan ook zijn dat je verlangens – je willen en je beleven – al zo zijn uitgesleten, dat je dat verlangen naar God helemaal niet meer voelt, niet meer nodig hebt. Zoals ik eens hoorde bij iemand die was afgehaakt van de kerk. 'Wat is er gebeurd?', zo vroeg ik. Onenigheid in de kerk? Frustratie over iets? Nee, er was eigenlijk niets, maar hij had gewoon geen behoefte meer aan het geloof...

Nou, dat is even wat geklaag over de tijd van tegenwoordig, maar ik hoop dat u en jij hierdoor wat zullen begrijpen van hoe het komt dat je dat verlangen naar God soms helemaal niet voelt, zoals die dichter van Psalm 84 dat wel heel sterk voelde. En dat wij ons dus echt bewust moeten zijn van wat voor een gevecht er gaande is om die plaats in je hart. Het verlangen naar God..., dat waar je echt je vreugde in vindt..., dat moet soms zo het onderspit delven. Sterker nog en ernstiger nog: dat verlangen naar God kunnen wij soms niet eens goed meer voelen. Want als je moeite hebt om zonder even op je telefoon te kijken je aandacht te blijven houden bij een gesprek van tien minuten met iemand die tegenover je zit, hoe kan je dan nog echt je focussen op God Die je niet ziet en genieten van een paar minuten biddend je op Hem te richten? En als er zoveel dingen op je scherm verschijnen, waar je niets voor hoeft te doen en alles wordt een beetje opgeleukt, hoe kan je dan nog genieten van het zingen van een lied in de kerk terwijl je de melodie niet kent en de woorden echt even tot je door moet laten dringen? Nou, daar moeten wij in de kerk ook wat mee doen hoor, maar we moeten ook gewoon eerlijk zijn: dat verlangen van die dichter van Psalm 84 kunnen wij niet met allemaal

noodgrepen even voor elkaar maken. Ik maak me daar echt wel zorgen over, ook gewoon als ik naar mijzelf kijk: hoe het geloof soms zo makkelijk aan de oppervlakte blijft, hoe je soms niet eens verlangt naar verdieping, hoe het door ons mensen soms zo weinig doorleefd wordt en zo weinig moeite voor gedaan wordt...

Maar nu weer naar die dichter van Psalm 84. Want het is belangrijk om te horen hoe het komt dat ons verlangen naar God het soms wel erg moeilijk heeft..., maar het is nog beter om te kijken naar wat dat verlangen precies is, waar die pelgrim het over heeft. Waarom wordt hij zo verteerd door verlangen? Wat kunnen wij daarvan leren?

Nu de psalmdichter noemt God steeds 'Heere van de legermachten' en hij heeft het over 'mijn Koning' en 'mijn God' (vers 4). Allemaal woorden die de grootsheid van de ontzagwekkende God aanduiden. En dat is het volgens mij, dat is het verlangen wat die dichter heeft: in contact te mogen staan met die God Die werkelijk alles in handen heeft. Die God Die aan ons leven, aan heel deze wereld is voorafgegaan en Die er ook eeuwig zal zijn. Met die God mogen omgaan, dat is toch iets geweldigs? Die God Die jouw leven heeft bedacht, dat jij er ook op deze wereld in dit geheel mag zijn. *Hij* is de reden geweest, dat jij er nu bent! Nou, daar kan je toch niet los van komen? En los van leven? Jouw leven ligt helemaal in Zijn handen. En... Hij wil het ook in Zijn handen bewaren. Vasthouden. Koesteren.

En deze God, waar wij het over hebben, is de Bron van alle liefde. Wat bedoel ik? Nu, alle liefde die je ervaart, of die je zelf geeft, die je van anderen krijgt, of die je mensen elkaar ziet geven..., al die liefde komt bij Hem vandaan. Wat een oneindige Bron van liefde, van geluk, van goedheid is Hij! Daar wil je toch dichtbij zijn?

God is de Bron van alle liefde, hoop en geluk die er te vinden zijn. En die liefde van God is zo wonderlijk, zo diep. De psalmdichter zingt over God als een zoon en een schild – 'want God de HEERE, is een zoon en schild' - nu met Kerst hebben wij een aantal keren die tekst uit Jesaja voorbij horen komen: *het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien. Zij die wonen in het land van de schaduwen van de dood over hen zal een licht schijnen.* Gods licht doordringt alle duisternis van ons. Alle zonde, alles wat slecht is, komt aan het licht, maar mag ook als sneeuw voor de zon verdwijnen. Omdat Gods liefde zo diep is gegaan als de dood. God Die in Jezus de meest verschrikkelijke dood is doorgegaan, voor ons. Hoe geweldig is het om dicht bij deze Redder te mogen zijn. Om nog eens te horen wat Hij uit liefde voor ons heeft bedacht en heeft gedaan. Om daarover te zingen. Om biddend te antwoorden. Om dat gewoon in je hart te sluiten.

Volgens mij kende de dichter God – voor zover dat kennen binnen de mogelijkheden van een mens is – en daarom kreeg zijn hart steeds een schokje als hij weer naar de tempel van die God mocht gaan, om samen met allemaal andere mensen die vreugde in God te delen.

De dichter is jaloers op diegenen die in Gods huis wonen. Musjes, kosteren, of welke wezens dan ook. Maar hij wist ook: ook onderweg, op mijn pelgrimsweg, is God heel nabij. Dus ook als je morgen weer in de auto zit, of op je fiets, of in de wachtkamer van de dokter, of bij je kleinkinderen aan het oppassen: 'welzalig de mens

van wie de kracht in U is... gaan zij door het dorre dal van moerbeibomen, dan maken zij God tot hun bron' (vers 6 en 7). Zelfs heel dorre, lastige momenten, kunnen momenten zijn vol van God. Zoals een vrouw mij eens vertelde over haar ziekteproces: 'het was de slechtste tijd nog niet'. Ze bedoelde, zo gaf ze aan op mijn vraag wat dat betekende: 'wat ben ik een stuk dichterbij God gekomen in die tijd.'

Of je het al zappend op de bank zult ervaren dat God heel nabij is, ja misschien... God is creatief om in levens van mensen te komen... maar je zult vooral – zo geeft God de belofte – God ervaren, als je je inzet voor Zijn Koninkrijk, als je je geloof praktisch zult maken.

Gelukkig die in Gods huis wonen, zo zegt de dichter. Dat is het volmaakte geluk volgens hem. En gelukkig de mens van wie de kracht in U is, gelukkig is de pelgrim die op weg gaat in zijn leven in de kracht van God. Ja, gelukkig, zo eindigt de pelgrim zijn lied, is de mens die op U vertrouwt (vers 12). Gelukkig is hij of zij die in dat vertrouwen leeft en dat zal melden in zijn lied (Psalm 42).

Ik wil je nu aan het einde van de preek vragen: kijk eens naar je eigen geloof. Je hoeft het geen cijfer te geven hoor. En je hoeft van mij ook niet te zeggen wat er allemaal aan ontbreekt. Maar: *is (jo)uw geloof een verlangen naar God?* Ja? Koester dan dat verlangen! Laat dat verlangen branden, oplaaien, eruit komen! En als je dat lastig vindt om te zeggen dat je naar God verlangt: kijk eens naar al die andere verlangens en behoeften en prikkels die om een plaatsje in je hart vechten. Kan je daar in jouw hart misschien iets meer ruimte scheppen voor God en voor het verlangen naar God en je daar toch wat meer in oefenen en discipline in aanbrengen? Nee, geen moeten – niet: je moet je hartkamer maar eens even opruimen hoor! – maar ik gun het u en jou zo: *dat je zoals die dichter van Psalm 84 echt je geluk, je rust, je vreugde, je genieten in God mag vinden en vasthouden.*

Want Hij is de Bron van dat alles. En wat is dat geweldig voor onderweg in je leven! En weet: eens mag je dan bij die God, die Bron van al het goede, thuiskomen. En dat geluk zal dan al je voorstellingsvermogen te boven en te buiten gaan.